

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: Konceptuální umění a jeho vztah k estetické hodnotě

Autorka: Noemi Liborová

Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kubalík, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

Noemi Liborová se ve své bakalářské práci zaměřila na oblíbené, a tedy stále živé téma, a to na jednu z diskusí, které dodnes, na poli teorie vyvolává konceptuální umění. Do popředí klade autorka očekávatelně otázku estetické hodnoty, neboť tato hodnota je v případě uměleckých snah označovaných velmi široce za „konceptuální“ na první pohled zpochybněna, a to „dematerializací a absencí média, stejně tak jako častou proklamativní anti-estetičností“. (s. 4) Liborová se jako k východisku zcela oprávněně obrací ke knize *Kdo se bojí konceptuálního umění* (2009), která vyvolala zaznamenanou debatu a v níž se její autoři, resp. autorky – Peter Goldie a Elisabeth Schellekens – pokusili o filosoficko-estetickou analýzu konceptuálního umění (Je však třeba podotknout, že tvrzení autorky, podle něhož tak učinili jako první a jedná se o analýzu ucelenou, je poněkud přehnané).

Autorka bakalářské práce se v první části (či kapitole) věnuje deskriptivnímu a do jisté míry systematizujícímu přínosu teorie Goldie-Schellekens. Představuje klíčové charakteristiky, definující podle těchto autorů konceptuální umění. Stručně, bez hlubšího rozboru, revize či promýšlení, představuje s častými, spíše *neinterpretovanými* příklady uměleckých děl dematerializaci, ironickou sebereflexi, anti-definiční charakter, anti-estetickou, a intelektuální povahu diskutované umělecké tvorby. Text bakalářské práce je v této části dobře čitelný, čas od času se však i zde objevují méně srozumitelná místa (např. záhadná zmínka o AI na s. 14).

Charakteristické pro text je také na jednu stranu zcela oprávněné rozšiřování teoretického kontextu, např. k Arthuru Dantovi a jeho vlivným úvahám na dané téma na s. 15–16 (úvahám komparativně mnohem vlivnějším, než je diskutovaná teorie Goldie-Schellekens), a na straně druhé vypořádání se s tímto rozšířením v několika velmi zběžně

formulovaných větách bez adekvátního odkazu. Samotný výklad centrálního pojmu Goldie-Schellekens, který završuje první část bakalářské práce, je spolu s poznámkou o tzv. „estetické idealismu“ srozumitelný a zahrnuje i zajímavé náznaky možné kritiky. Škoda jen, že tyto nejsou dále detailněji a systematictěji rozvedeny.

V druhé části či kapitole deklaruje autorka bakalářské práce záměr „analyzovat stať Goldieho a Schellekens a nalézt limity jejich teorie, včetně diskutovaného pojmu Idea idea“ „skrze text Petera Lamarquea“. Čtenář si však již v tuto chvíli nemůže nevšimnout, že autorce k naplnění tohoto záměru zbývá pouhých deset stran a není tudíž v závěru překvapen, že se dosažení slíbeného cíle nedočká. V této části nalezneme ještě o něco stručnější referát o náhledu na konceptuální umění zmíněného – srovnatelně jako Goldie-Schellekens dualistickými předpoklady zatíženého – autora, který prostě tvrdí o konceptuálním umění něco trochu jiného. V textu nalezneme zajímavé zmínky o podobnostech a rozdílech mezi filozofií, literaturou a konceptuálním umění, dále o otázce parafrázovatelnosti a zbytnosti či nezbytnosti percepce v případě diskutovaného uměleckého směru. Ohlášený poukaz na „slabá místa studie Goldie a Schellekens“ zůstává mírně řečeno ve velmi implicitní rovině. Oba přístupy nejsou převedeny na takovou obecnou rovinu, aby je bylo možné v jejich explanační síle vzájemně porovnat. Jinými slovy, po tezích dvojice Goldie-Schellekens se čtenář dozví něco o tezích Lamarqueových. Slibovaná analýza, natož argumentace však zůstává ve stádiu neaktualizované možnosti. Za částečně naplněný lze snad považovat dříve deklarovaný záměr obhajoby percepčního elementu v případě zkušenosti konceptuálních uměleckých děl. Vlastní uchopení vztahu konceptuálního umění k estetické hodnotě uvedeného v názvu bakalářské práce je ponecháno rovněž ve stavu potenciality.

Třetí dvoustránková komparační část a sumarizující závěr již mnoho bakalářské práci nedodávají. Bakalářská práce je sice promyšleně rozvržena, jejím hlavním nedostatkem však zůstává, že tento rozvrh, plán či struktura, nejsou proporčně naplněny. Po formulační stránce je bakalářská psána na přijatelné úrovni, po stylistické, koncepční i technické stránce by bylo možné leccos zlepšit.

V rámci obhajoby by mohla autorka bakalářské práce ještě jednou uceleně explikovat a shrnout ony limity teorie Goldie-Schellekens z hlediska Petera Lamarquea. Mohla by také stručně vysvětlit, co se v bakalářské práci mívá onou vícekrát zmíněnou „tradiční definicí umění“.

Na základě výše uvedeného doporučuji bakalářskou práci Noemi Liborové k obhajobě. V případě úspěšné obhajoby ji doporučuji hodnotit stupněm **dobře**.

V Praze 18. 1. 2024

Ondřej Dadejík